

Ders İzlençe Formu

DokümanNo:	
YayınTarihi:	
RevizyonTarihi:	
RevizyonNo:	
Sayfa:	

Bölüm Adı	İlahiyat	Güncelleme Tarihi			10/09/2026
Dersin Kodu	Dersin Adı	Dersin Türü	Yıl	Yarıyıl	AKTS
HAZ10024371.3	Cümle Bilgisi (Nahiv)	Zorunlu	Hazırlık	1. Yarıyıl	
Dersin Seviyesi					
Lisans					
Haftalık Ders Saati (Kurumsal)		Haftalık Uygulama Saati		Haftalık Laboratuvar Sayısı	
6					
Öğrenim Türü					
Örgün					
Eğitim Dili					
Türkçe/Arapça					
Dersin Amacı					
Arapça dil bilgisinin öğelerini tanıtarak ve bazı dil bilgisel yapılarını çözümleyerek klasik ve güncel metinleri okuma–anlama ve kendini ifade etme konularında bilgi, beceri ve yetkinlik kazandırmak.					
Dersin Ön Koşulu Olan Dersler					
Yok					
Dersin Ön Koşulu Olduğu Dersler					
Yok					
Dersin İçeriği					
Mübteda-haber, inne ve kardeşleri, kâne ve kardeşleri, hal, temyiz, mefulü mutlak, mefulü meah, mefulün li eclih, bedel, atıf gibi temel seviyede dilbilgisi konuları.					
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar					
Yok					
Staj Durumu					
Yok					
Ders Kitabı / Malzemesi*					
1	Kaçar, Halil İbrahim vd., <i>El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahv 1.</i> , İstanbul: İlahiyat Vakfı Yayınları, 2026.				
İlave Kaynak(lar)*					
1	Güneş, Kadir. <i>Arapça-Türkçe Sözlük</i> . İstanbul: Mektep Yayınları, 2016.				
Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri/Görevlileri					
Dr. Öğretim Üyesi Lütfi ÖZBEY					
Dr. Öğr. Üyesi Cemal SANDIKCI					
Dr. Öğr. Üyesi Sedat TUNA					
Dr. Öğr. Üyesi Akın İŞLEME					
Öğr. Gör. Dr. Fatma EREN					
Öğr. Gör. Dr. Gülbahar AVCI					
Öğr. Gör. Sümeyye Halime NAS					
Öğr. Gör. Alaa JNIDI					
Öğr. Gör. Muhamad ALDIBO ALNAJJAR					
Ders Asistanı/Asistanları					

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI**

ÖÇ-1	Arapça dilbilgisindeki i'rab olgusunu kavrar.
ÖÇ-2	Arapça dilbilgisindeki cümle öğelerini tanır.
ÖÇ-3	Temel seviyedeki Arapça metinleri anlar ve i'rabını yapar
ÖÇ-4	Klasik ve modern metinlerdeki cümle yapılarının dilbilgisel çözümlemesini yapar.
ÖÇ-5	Temel seviyedeki Arapça metinleri okurken Arapça cümle bilgisi becerilerini kullanır.

HAFTALIK DERS İÇERİKLERİ

Konular	Hedefler	Yetkinlikler	Kaynaklar ***
---------	----------	--------------	---------------

Ders İzlençe Formu

DokümanNo:	
YayınTarihi:	
RevizyonTarihi:	
RevizyonNo:	
Sayfa:	

Hafta			Bilgi	Beceri	Yetkinlik	
1.	Kitâbü't-Temhîdî	Harfleri ve harekeleri tanır.	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim, Kitâbü't-Temhîdî, 1-52.
		Harfleri ve harekeleri okur.		X	X	
2.	Kitâbü't-Temhîdî	Basit isim cümlesi kalıplarını (Bu nedir? Bu kalemdir. vb.) okur ve anlar.	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim, Kitâbü't-Temhîdî, 52-104.
		Basit cümlelerle evet-hayır soruları sorar ve cevap verir.		X		
3.	Kitâbü't-Temhîdî	Basit günlük diyalogları okur ve anlar.	X	X	X	➤ Kaçar, Halil İbrahim, Kitâbü't-Temhîdî, 104-156.
		Basit günlük diyalogları okur ve anlar.		X	X	
4.	Anlamlı Cümle	Arapçada anlamlı cümlelerin temel unsurlarını tanır ve cümle yapısını kavrar	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/6-13.
	Mübteda ve Haber, İsim Cümlesi	İsim cümlesini tanır, mübteda ve haberi cümle içinde ayırt eder.	X			
5.	Fâil ve Fiilin Müennesleştirilmesi, Fiil Cümlesi	Fiil cümlesini ve fâili tanır, fiilin müennesleştirilmesine ilişkin temel kuralları kavrar.	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/20-27.
		Mef'ûl bihi tanır ve fiil cümlesindeki görevini kavrar.	X			
6.	Harf-i Cerler	Harf-i cerleri tanır ve bunların isimlerin i'rabı üzerindeki etkilerini kavrar.	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/34-37.
	Tesniye ve Cem'-i Müzekker-i Sâlimin İ'rabı	Tesniye ve cem'-i müzekker-i sâlimin i'rab özelliklerini kavrar ve cümle içinde ayırt eder.	X			

Ders İzlençe Formu

DokümanNo:	
YayınTarihi:	
RevizyonTarihi:	
RevizyonNo:	
Sayfa:	

7.	Cem'-i Müennes-i Sâlim ve Cem'-i Teksîrin İ'rabı	Cem'-i müennes-i sâlim ve cem'-i teksîri tanır, i'rab özelliklerini kavrar.	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/46-51.
	İzâfet ve İ'rabı	İzâfet teribini tanır, muzâf ile muzâfun ileyhin i'rab özelliklerini kavrar.		X		➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/52-61.
Ara Sınav Haftası Ara sınav; ilk 7 hafta işlenen konuların tümünü kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme aracıyla gerçekleştirilecektir.						
		100	-			
8.	Sıfat	Sıfat ve mevsufu tanır, aralarındaki uyum ve i'rab ilişkisini kavrar.	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/62-71.
9.	Muzâri Fiilin Nasbı	Muzâri fiili nasbden edatları tanır ve fiil üzerindeki etkilerini kavrar.	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/72-79.
10.	Muzâri Fiilin Cezmi (لم, لا الناهية ve لام الأمر ile)	Muzâri fiilin cezm hâlini ve ilgili cezm edatlarının kullanımını kavrar.	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/80-85.
	Ef'âl-i Hamse	Ef'âl-i hamseyi tanır, ref, nasb ve cezm hâllerindeki i'rab özelliklerini kavrar.	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/86-91.
11.	Munfasıl Zamir	Munfasıl zamirleri tanır ve cümle içindeki kullanımlarını ayırt eder.	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/92-97.
	İsme Bitişen Muttasıl Zamirler	İsme bitişen muttasıl zamirleri tanır ve cümle içindeki görevlerini kavrar.	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/98-103.
12.	Sahih Fiillere Bitişen Muttasıl Ref Zamirleri	Sahih fiillere bitişen muttasıl ref zamirlerini tanır ve fiille ilişkilerini kavrar.	X			➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/104-111.

Ders İzlençe Formu

DokümanNo:	
YayınTarihi:	
RevizyonTarihi:	
RevizyonNo:	
Sayfa:	

	Sahih Fiillere Bitişen Muttasıl Nasb Zamirleri	Sahih fiillere bitişen muttasıl nasb zamirlerini tanıır ve cümle içindeki görevlerini kavrar.	X	X		➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/112-117.
13.	İstifham Edatları İsm-i İşaret	İstifham edatlarını tanıır, anlam ve kullanım özelliklerini kavrar. İsm-i işaretleri tanıır ve cümle içindeki kullanımlarını kavrar.	X	X		➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/118-127. ➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/128-135.
14.	İsm-i Mevsuller	İsm-i mevsulleri tanıır, sıra cümlesiyle ilişkilerini kavrar ve cümle içinde ayırt eder.	X	X		➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/136-144.
15.	Genel Tekrar	Sınav öncesi konuların genel tekrarı yapılır.	X	X	X	➤ Kaçar, Halil İbrahim vd., El-Kavaidü'l-Müşeccia Nahiv 1/145-176.

Ara Sınav Haftası

- Ara sınav; ilk 7 hafta işlenen konuların %25'ini, ara sınav sonrası işlenen konuların %75'ini kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme aracıyla gerçekleştirilecektir.

Öğrenci Sorumlulukları ve Ödevler

Öğrenci Sorumlulukları:

- Her üniteye yer alan konuların ders öncesi hazırlık ve ders sonrası tekrarının yapılması, cümlelerin tercümelerinin çalışılması.
- Tüm ünitelerde yer alan gramer konularının özetin çıkarılması, her konuya en az bir örnek öğrenilmesi.
- Konularla ilgili alıştırmaların çözülmesi.
- Öğrencilerin aktif katılım sağlamaları için ders çizelgesine paralel bir şekilde talep edilen ödevlerin düzenli bir şekilde, Classroom uygulaması üzerinden teslimi.
- Derse devama ilişkin sınırın aşılması.
- Dersin hedeflerinin gerçekleşme düzeyine ilişkin ders sorumlusu öğretim elemanına geri bildirimlerde bulunması.

Ödevler

Konusu:

Açıklama:

Son Teslim Tarihi:

Yarıyıl İçi Değerlendirmeye Katkısı (%):

Ders İzlenç Formu

DokümanNo:

YayınTarihi:

RevizyonTarihi:

RevizyonNo:

Sayfa:

Ders İzlençe Formu

DokümanNo:

YayınTarihi:

RevizyonTarihi:

RevizyonNo:

Sayfa:

Ders Değerlendirme

Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri	Adet	Değer
Ara Sınav	3	100

Toplam

Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri	Adet	Değer
Final Sınavı	1	100

Toplam

Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri	%25
--------------------------------	-----

Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri	%50
---------------------------------	-----

Toplam	%75
--------	-----

Ders İş Yükü

Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yükü (Saat)
Ara Sınav	2	1	2
Final Sınavı	1	2	2
Derse Katılım	14	4	56
Bireysel Çalışma	14	3	42
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	1	7	7
Final Sınavı İçin Bireysel Çalışma	1	14	14
Okuma	14	1	14
Toplam İş Yükü (Saat)			137
AKTS (Toplam İş Yükü/25)			

Ders İzlençe Formu

DokümanNo:	
YayınTarihi:	
RevizyonTarihi:	
RevizyonNo:	
Sayfa:	

Program Çıktıları (PÇ) ile Okuma-Anlama Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Öğretim Çıktıları Program Çıktıları	ÖÇ 1	ÖÇ 2	ÖÇ 3	ÖÇ 4	ÖÇ 5	ÖÇ 6	ÖÇ 7
PÇ1) Kur'an'ı ve ilgili konuları bilir, anlar ve yorumlar.	1	1					
PÇ2) Hadis ve ilgili konularını bilir anlar ve yorumlar.	1						
PÇ 3) Hz. Peygamberin hayatıyla ilgili konuları bilir, anlar ve yorumlar.							
PÇ 4) Temel İslami İlimlerle ilgili konular ve bilgileri anlar, değerlendirir ve yorumlar.							
PÇ 5) Türk ve İslam tarihi, sanatları ile ilgili konular ve bilgileri anlar, değerlendirir ve yorumlar.							
PÇ 6) Felsefe ve din bilimleri konularıyla ilgili bilgileri değerlendirme ve yorumlayabilme yeteneğine sahip olur.							
PÇ 7) İlahiyat alanında toplumun ihtiyaç duyduğu konularda bilimsel, sosyal ve kültürel ulusal/uluslararası faaliyetlere katılır ve ilgili konularda elde ettiği bilgileri kullanma, geliştirme ve aktarma becerisini kazanır.							
PÇ 8) İlahiyat alanındaki verileri toplama, proje üretme, strateji geliştirme, etkinlik planlama, gerçekleştirme ve topluma sunma becerisine sahip olur.							
PÇ 9) Sistematik, tutarlı, eleştirel ve yaratıcı düşünme yetenek ve kapasitesini geliştirir. Disiplinler arası bakış açısı ile değerlendirme yapabilir.							
PÇ 10) Türkçeyi güzel ve doğru kullanır ve konuşur. Hitabet sanatının inceliklerini bilir ve uygular.							
PÇ11) Alanında kendisini daha iyi geliştirmeye yardımcı olacak bilgisayar, internet gibi bilgi teknolojilerini kullanma becerisine sahip olur.							
PÇ 12) Formasyonunun gerektirdiği kurumlara ve faaliyetlere iştirak ve intibak eder. Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası dini, kültürel ve sosyal politikalarının geliştirilmesinde aktif rol üstlenebilir.							
PÇ 13) Bilgi birikimini uygulama ve eğitim-öğretim alanına taşıyabilir ve farklı ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri kullanabilir.							
PÇ 14) Yaşayan dünya dinleri ve dinî akım mensuplarıyla iletişim kurup, aracı roller üstlenip, bir arada yaşamaya yönelik ortak projeler üretebilir.							
PÇ 15) Yaşam boyu öğrenme, öğretme ve kendini geliştirme alışkanlığı kazanır.	3	2	4	4	1		
PÇ 16) Mesleki dil ve terminolojiye hâkim olur. Arapça, Osmanlıca ve Batı dillerinde yazılmış kaynakları ve metinleri okuyup değerlendirebilir. Yerli ve yabancı meslektaşlarıyla bilimsel ve kültürel iletişim kurabilir.	3	2	2	5	4		
PÇ 17) Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel, kültürel, dinî değerler ve mesleki etik ilkelere uygun davranır Bilgisiyle örtüşen davranışlar sergileyerek topluma örnek olma şuuruyla hareket eden iyi bir insan ve vatandaş olur. Beşeri münasebetlerinde ve iletişiminde gerekli özelliklere sahip olur ve sosyal ilişkileri olumlu düzeyde yürütebilir.	3	3	3	2	1		
PÇ 18) Dini konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirme, sorunlara yazılı ve sözlü olarak çözüm önerileri sunma becerisi kazanır.							
PÇ 19) Dinî konularda uzman kişilerle bilgi alışverişinde bulunma ve tartışma becerisine sahip olur.							
PÇ 20) İlahiyat alanındaki sorunları dinî temel kaynaklardan hareketle tanımlar ve gerektiğinde bireysel ve ekip halinde çalışarak çağdaş sorunlara bilimsel ve objektif alternatif çözümler üretebilir.							

Programa Özgü Ölçütler (PÖÖ) ile Okuma ve Anlama Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Öğretim Çıktıları Programa Özgü Ölçütler	ÖÇ 1	ÖÇ 2	ÖÇ 3	ÖÇ 4	ÖÇ 5	ÖÇ 6	ÖÇ 7
PÖÖ 1 Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip	1	1	1	1	1	1	1

Ders İzlençe Formu

DokümanNo:	
YayınTarihi:	
RevizyonTarihi:	
RevizyonNo:	
Sayfa:	

olma							
PÖÖ 2 Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma	5	5	5	5	5	5	5
PÖÖ 3 İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme							
PÖÖ 4 Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma							
PÖÖ 5 Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma							
PÖÖ 6 Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 7 Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 8 Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 9 Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma							
PÖÖ 10 Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 11 Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 12 Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma							
PÖÖ 13 Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 14 İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma							

Açıklamalar:

* Kaynaklar İSNAD atf sistemin kaynakça yazım usulüne göre yazılacaktır.

** İlave öğrenme çıktısı yazmak için satır açabilirsiniz.

***Kaynaklar İSNAD metin içi atf gösterme usulüne göre yazılacaktır.

****Ders sorumlusu öğretim elemanının gerekli görmesi durumunda dersin içerik ve hedeflerine uygun ölçme ve değerlendirmeye esas olacak ödev/ödevler verebilir.